

Կը ծախուի Ղալաթիայի Ս. Լուսին
որիչ եկեղեցւոյ Բանկայի, և քմէն
գլխով տնտեսաց քով գին 40 փաթոյ :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ቅጥረት

Մանգուլէնիւն 2388 ինճի նիւսիսիւնաէն
պագըլլէ)

«ԵՆԻ պէր իթիրազ ասա վար
ար :

«Պէտք ունենալ թագաւորութեան»
նք, իբրեւնքի սահմանադրութիւնն էլ-
վելքինն պէնզէր օլտուղու հալաւէ,
նոսըլ օլմագաւաւաւ քի, Լօսօս թա-
ւաֆը էեալէթլէրի իլէ, Բօլորազ թա-
ւաֆը էեալէթլէրինն պիր պիրէրին-
ալէն ալըլմալաւընա, քէնաի սահմա-
նադրութիւնլաւը ճէվազ վիրմէքաւէ
աիր: աիմէքաւէ աիրլէր: Պու իթիրազ
աւա պիր սաւաէալլիք միւշահէտէ օ-
լտնմագաւաւ աւըր. դիրա, սահմանադ-
րութիւնն էօլլէ պիր գաւառննամէ աիր
քի, աւնազ սէրգաւիյէթին հըֆօզ ու
վիշալալէի նիրէթլիլէ, հիւքիւմէթի է-
հալլիթի թէրթիլա իւէր. աիմէքաւէ քի,
սահմանադրութիւնն պօրհու, քեաֆ-
ֆէլի երկուէքէրի պիրլէշալիրալ, քեաֆ-
ֆէլի էմրազը նէֆաւիյէթլէրի թէս-
կին իւէր, վէ հէր նէվի ուլլունսուզ-
ուղունն էօմիւնիւ աւըր աէլի իմիւս
իթմէք, աւաթա խէհալալթ նէվինաւն
պիր շէյ աիր, Հիշ պիր սահմանադ-
րութիւնն էօլլէ պիր սիւհիգէ իլլէյէ-
մէշ, աէլի սահմանադրութիւն, հաթ-
թա մէզհէպլէրաւէ պլիւ մէշքիւր միւ-
հիգէ կէօրիւլէմէմիլ աիր, Սէն-Պարթէ-
էմի կիւնիւ գըրղընընը սէպէպ թու-
թաւագ, խրիսթիտնլըղա գաւըշ
աէօլլէմէք հագգաւիյէթէ նէ գաւառ
գաւըշ իւէ, աալիլի պիր մուհարէպէ
սէպէպինաւն, մէջքիւր սահմանադ-
րութիւնն գաւըշ սէօլլէմէք աալի օ-
գաւառը հագգաւիյէթէ գաւըշ աւըր,
Սէնզհէպ աիւնեաւա ինսաւիյէթ վազ
իլլէմիլ աիր, հալ պու քի ինսաւիյէթ
պիրպիրի ճէլաւալ օլմիւշալաւ աւըր. պի-
նապէրին սահմանադրութիւնն հէր թա-
գըմա կէրշի իթթիհաւա վազ իլլէմիլ
աիր. հալ պու քի, հէր թագըմալ պիր-
պիրինի էօլալիւմէյէ վէ պիրպիրի գա-
ւըշը իմէյէ գալըշըշ աւըր: Դապա-
հաթ նէ մէզհէպաւէ վէ նէ աւ նիշաւ-
նաւաւէտէ յլաւեղպ, իլլա ինսաւն էվլա-
աւնաւա աւըր, Էսիրիւք իլէ էսիրիկին
վալիտէսի օլաւն էմրազը նէֆաւիյէթ-
լի գաւառըաւընըզ կիւն վէ սաւաթ-
աւա, սահմանադրութիւնն հագգընաւ
օթուզ, աւնէն էվվէ աւըրքաւ օլմիւրիւ-
յէթ վէ իթաւաթըն երինն մէյաւնէ չը-
գաւառընաւա, վէ Ամէրիգաւաւ աթէ-
իլի ինթիւլըն սէօնէճէկինաւ իշթի-
լաւ հօգ աւըր:

«Աճէ՛լա՛ն Ամէրիք-ստա՛ն տէրքեա՛ր օ-
ւն ինթիլա՛ւ սէպէ՛պ, եալընը ի-
սրիւք մա՛ռա՛սի մի տի՛ր: Պէ՛ն տէրի՛մ
քի էվլէթ՝ է՛ն պիսիւք վէ՛ պիրննի սէ-
պէ՛պ մէջքիւր էսրիւք տի՛ր:

«Պու՛նօթ իւղէրինէ իսպաթ դա՛,
վի՛ էպրազըն տախի գա՛տըըմ. վա-
գա՛ն իվրօպա՛տա պուռնու՛ն մուղալիրի-
նի իա՛ռա՛ն իտէնէր պուռնումագա՛ն
տըր, լաքին նէլպքէթէ՛ թօգու՛նմուշ
օլմա՛մգը նիթէթիլլէ՛ պէ՛ն տէրի՛մ քի,
էկէր օնուր եալա՛ն սէնօլլէմէքա՛ն տէ-
սիլ իսէլէր տախի, տօղրուտա՛ն սէօյ.
էմէքա՛ն ա՛ն իլ տիրէր:

«Պաշտօնական» սեփականին կո-
րէ, մէջբերելով ինքնուրու, զոր թարա-
փն աւագործութիւն (էնչոյի հիւր-
աւարելը), վէ աիկէր թարափն տա-
նի արեւմտեւորութիւն (աւագործին թ-
աւար հիւրաւարելը) իտաւաւորանան
նշէնք ի թմբի տիր: Պոնուս սեփական-
էր, ինկիլիլէրէ հօշ կէօրինակէր նի:

յէթիւնեւ տիրէր, չիւնքի ինկիրիչէր-
տէ պրո իթիգա զարթիկի վաւաւր,
չէօլէ քի պու ալեմտէ սէրպէտիյէթ
տէնիւն չէյ Եալընը քէնտիրէն մախ-
սուս օլուպ, վէ պու սէրպէտիյէթ-
տէ քէնտիր թրիսօգար թըլզաւը սա-
յէսինեւ հուսուլըէդիր օլմադաւա թըր
տէյի իաւաւա իթմէքաւ տիրէր:

[illegible]

Օ՛լ պապա՛ն տիկե՛ր, զի՛ր սէպեա
 Թա՛հա ի պրազ ի տիկե՛քա՛ն տի՛ր, ԿԻ-
 ի մէջքի՛ւր ի լոթի՛ւալ, ի թի՛գւալ ի յէթ
 Խա՛տաաքնա՛ն զուհու՛ր ի թմի՛շ տի՛ր
 Թէնի՛մէքա՛ն տի՛ր :

«Պիղք Նորնաբղար էօյլէ պիր միւլէ-
թիլը քի, մուհարէպէ մէյաանընտա
գուրունան տթլարա պէնզէմէքտէյիլ,
էօյլէ քի, մէգքիւր լթլար թրամէ-
թա սէսինի իշիթտիքլէրինտէ գուլգ-
լարընը տիքտիքլէրի կիպի, պիլգ տ-
սի, պիր թարաֆտան պիր իսթիգլա-
ւիյլէթ սէսի իշիթտիկիմիք կիպի գու-
լարընընը գապարթմադ տա, վէ տ-
սինտէ գօրույմագաւաղը; իթալա ա-
տաղա գալգաւագ, Ալպիթիտ աէվէ-
թի պօսունտուրաղընտան գուրթուր-
մագ իսթէհար իսիշտէյի իշիթտիք մի-
տէրագալ իմտաաա գօյաղը; Լէհիս-
թան պիլգտէն իմուտա վէ մուալէնէթ
պէքլէնօր տէյի խապէր տաւըգ մը,
հէմաանմա մանէր իշն կիտիպ գա-
տօքմէք իսթէրիլ, Վաղաա, պուն-
տը կիւզէ Լէյլէր տիրալ, պէն տալի
լաթմաաաղընընը գուտ տուրղա վէ
պու զալթէրէրի իշին իթիթիիտը իտէ-
րիմ. չիւնքի զալիթլէրէ վէ մաղլում
աղա իմաաա օլունմաաընը պէն տալի
սէվէրիմ: Հալ պու քի, պու սէօյլէ-
րիմէքաէ օլան իսթիգլաւիյլէթ աղիմ
ուղլէթի թաճթընտա, ալաղա պիր
իշիթ մէսթուր պուրունմագտա տըր:

Երաբան քր կիւն Յրաւսաւտաւ եւէնի պիւր
լաւտէ զուհուր իտէրէք, իսեան պաւն-
տէրաւսընը քիւշաւ իլէսէս, վէ եախաւ
լալաւս էնալէթի պիւղաւէն ալրալաւաք իս-
թէսէս, մէկէրլի պիւղ, աֆէշըն, իյի
աւրաւորաւսնաւ գ մաւ տէրիդ, մէկէրլի
թիւ ֆէնկիմիզի ալաւաւ, վէ ալը պա-
լաւաւաւ, մէկէրլի իսթիլալաւաւ պաւս-
թըրաւաւ գաւաւաւաւաւաւ, իմտի,
գաւ պէօլէ օլաւաւաւ թափաւաւ, Ա-
լէրիգաւաւաւ աւաւաւաւաւ, վէ իս-
աւաւաւ չըգըաւաւաւ, միւրաւաւաւ իս-
թիգաւաւաւաւ աւաւ աւաւաւաւ հափ-
լիւրմէկ հափաւաւաւ օլաւաւաւ միւ Ա-
լէրիգաւ էնալաւաւաւ պիւր ճիւսաւէն օլ-
աւաւաւաւ, վէ հիշ պիւր զուլաւաւ ու թէն-
աւաւաւաւաւ էնաւի կէտըլաւաւաւաւ հաւ-
աւ, իստաւ թաւաւաւաւաւաւ գաւաւաւ-
աւ, իսթիգաւաւաւաւ աւաւաւ, գաւ-
աւաւաւ գաւաւաւաւ պըրաւաւաւաւ, մի-
կէրլի ճալիդ աւաւաւաւաւ միւ Պոնն

լարեն պոլ թուրքաւորը թարիգ
պաշտ պիր շէյ օլմաեւպ, իլլա, սէր
պէսիյէթ աշտսինտէ պիր մէմաիլքի
նաիլ օլաճաղը բիւր իգաւլ իսթիգ
պաւի թէբէթմէք, վէ քէնաի քին ու
ղարաւաղընը, վաթանն մէնֆուտթըն
աւն, վէ միլլէթէ իթթիհատտուն իւս
թիւն թուրքաւոր, պոսնուն իսէ յրաճ
սատա պիր ճինայէթ սաեւընաղը տէր
քեաւ օլտուղու կիպի յորաճնաճաճ ճի
նալէթ սաեւընա պիր ճաեւքէթինա
Ամերիգատա պիր ֆաղիլէթ տատ
լուսաճաճաճաղ աշիքեաւ արը :

«Ամբերիզու մուհարեպետներն ապրի
սեպտեմբերին էսիրիդ օլթաք սահիֆ՝ մի
տեր, էվլեթ սահիհ տեր, օլ պապադե
իսպաթմը վար տըր, ճերհ գազու
իթմեզ իսպաթմը վար տըր, վէ հաթ
թուրեմի օլթաք իսպաթմը վար
տըր, Մուրադու ամմէ տեր քի, իս
թրիալ վագթիմտէ կիզի շէյ գալմազ
հեքեմ զարեթէ կէտիրինտէն ճեր
շէյն պիւտ ֆիւթուր օգօլըր: Լասոս
ճանիպի Գարօլին էեալեթի իթթի:
Հաստան Երըլաշըլնա, Ամբերիզ
լըլաւա մուսուս օլան պիր ատէթ իզ
թիզաւընճա, հեր ետաբըլընը արեմէ
իւան իթմէր իսթէտիրինտէն, 1776
սենէնտէ օլտուղու միսիւրու գիր իս
թիգալույէթ պեհեմնսմուսի գալմէ
ալըլ, վէ ճիհանա իւան իլմէլի տիր
Մեգքիւր պեհեմնամէնին հենուզ ֆը
րանըլճա թերճեմետներն կէօրմէմիշ օլ
տուղուաման, պիր ինկիլիզ զագթ
սընտան ալաթաք, սիզէ օգուլմագլը
դա միւսառաքնիդ թալպ իտէրմի

ՀՕՏՕՄ ԹԱՐԱՁԸ ԳԱՐՕՂԻՆ ԷԵԱԼԷԹԻ-
ՆԻՆ ԱԹՐԸԼՄ ԱՍԸ ՊԷԵԱՆՆԱՄԷՍԻ

[illegible]

« Մասամբ և չիմտի Լուսոս Թարսաֆը
Գարուին էհալեթի, միլեթլը միեհնե-
սինտէ պրըճա վէ պաղպաճա պիր էհալի
մէ վըղըր թուրմաղտա տըր, կերէք պիւ-
ղըթ քէնտուլէ, կերէք իթթիհաորն սա-
յիր էհալեթլըրին, վէ կերէք հէր միւ-
լեթի, շու պըրլումաղտըն սաղը սէպէպի-
նի իլան ու պիլան իթմէլիկի քէնտուինէ
պիր պորճ սառա իտըր :

« Պիղիմ» իթիգաաորորդհա . . . պիղիմ
էմրի հիւքիւմէթիմիլ, առիթապիր գօնթ-
րաթ մաքաւորտա պուլունմադտա տոր .
վէ չիւնքի պիր գօնթրթթըն՝ հէր շարթըն
թարապիէն ինքա իթմքիլիէ պորճու ու
լուպ, վէ թարաֆէշնտն պիրի քէնտի
վադիֆէսինի թանըմաորդընտա, տիկէր
թարաֆըն տախի, թանըմաորդնա հադդ
վիրմիլ օլուր, վէ մատամքի պու տապա-
տա, թարաֆէշնտ տապասըն քէնպալիլ-
քէնտիլիլքոտէ իսթիլէն պիր հադիմ թու-
լունմադտա տէիլի տիր, հաիլիլ, թարա-
ֆէշն քէնտի տապասընք քէնտի մուհաքէմ
իթմքիլիլի, վէ իսթիլիլի կէպի հիւքմ
իտիպ սիճիլ վիրմէթիլիլ, վէ նէթիճէսի
քէն նէ տէ օլա գապուլ իյէնմէթիլիլ, մէ-
գուէն օլուր :

« Տէրքեար օյան վաքատա տախի էօյէ
օյաւալըզ իղթիլա իտէնէլի աշլքեար տըղ
Պիղ Թատաղ Իտէպլըրիլ զի, խալլի սէ-
նէլթէմէս պէրու, ընտէօր՝ զըրնա էնա
Իրէթըր, սահմանադրուի՛նան պօրձալըռ-
նը ինճա վէ ինի իթմէքլիկի պօր աու-
րէթի դապլյէտէ բէտա իթմիլչըր տօր.
վէ պո:նունտա խալպթընա պաղզա տիգը-
լու հանաթ՝ կէօրմէլլալ, իլա ասըլ քէն-
տի գանուշաւաւա միւրանաաթ իթմէք-
լիկի քեաֆի տառ իտէրիլ:

«... Զեղերասիւն սահմանադրութիւն
նու ազերասլան, հէր քեալթ միւսա-
վաթ հարկ թուրութիւն տուր, վէ պո-
պայպիտ պիր գանթթու զարաւ, հէր քեա-
լթիթիւ նիդաման յի խուսուսիւնիւ
պաշղա պիր չէյ ետ տուր: Էսիրթիւ մու-
լիւ օրվազըլը հուգուգուսնու սահմանա-
րութիւն գապուլ իլլիմիւ տիր, չի նիլի

հուգուգւարը վերտիկէ կրպի, էսըըըը
թարաթընտան տարի պէտէն իւէն վէթեւ
էթ հուգուգու վրովքաթ տիւ. վէ քէ
գալթ, եկիկրմի սէնէ իշն (1787տէն 1808)
գաաաա) էսըըըը իտաւաթընը, վէ ֆիւ
րար իտէն էսըըըըն երէն սահկպլէրն
վրիւմսիսի տարի գապու, իթմլի տիւ

«Պիղ թառախը իտէ պիւրիդը քի, Հիւ-
քիւմէթ պուշլար իշին թայինն զըլընմը
օլտուղու հայտն, հին պիւրի մէգըլի ին-
րայէ գօնուլմամը տըր. վէ հաթթա պիղ-
քաթ Հիւքիւմէթ պիւլն, ձէրլըլին պուռն
մահան էհալէթլըլին թէ էհալըլին ին-
նալն, մէգ ըլուր խուսուպարըն ինրա իտիլ-
է մէսի պպալընտա րուլի մուլաֆազաթ
էտօթէրլը, վէ հաւմընա չալըմըլ տըր
Հիւքիւքիւր էհալէթլըլն, սիղիմ ինդալըմ
պէյթ իյէ միգէ տալի գարընագըլդա հազգ-
լարը վար տըր իտտասաընտա պուլուշմագ-
տա տըրար, պուշլար օն պէէ էհալէթթա
գարաթիկը վէ տիքեհար պուլուշան միւլի-
յէթ հուզ ուզուշու լաղլ իթ միջ քիթէ միւլ-
լը տիր. վէ էսիւրլըլն մալը օյնաղըլը
ստէթա Սլահա գարըլ պիր հիւնաէ իւլէ
մէջ տիր կիպի հիւքմ ու իւսն իթ միւլըն-
տիր. պուշլար պիր թագըմ ումոււմ մալ-
տա էպէյլյէլը քիւլտայիլը, ճէ միւլըլը
լըր թէէ քիւնէ, վէ տարի էհալէթլըլն
րահաթ վէ էմիլէթի հալըլընէ հիւճուս
իտիպ վէ խարապընա չալըլմագըլդա աշ-
ու նիլյէթ իթ մէլըլընէ միւսաստէ իթ միւլ-
լը տիր. պուշլար պիւնլըմէ էսիւրլըլն
էֆէնսիլըլի խաշէլըլըն թէքէ իւլէ Ֆի-
րար իթ մէլըլընի թաշիդէ իւլէ մուճիպ օյ-
մուշլար տըր. վէ, հաթթա պուշլար, պի-
րագըմ մէմուրլար, քիթապլար, վէ րէ-
սիմիլըլ փառթմաղըլ, եէլըլինտէ դալ-
մըլ օյան էսիւրլըլի տալի խահան գալ-
գըլմագըլդա չալըմըլար տըր :

«Պու. չաղգանքը երկիրմի պէ՛շ սէնէտէն՝
պէ՛րու էքսիլէ՛ն լիւ պի՛նտէն կիւնէ՛ արթ-
մաղտա օլտուգտան պաշգա, ազըպէթ-
քար չիւքըմէթի մէ՛քէգիշ թարափըն-
տան տախի մուսափէնէթ պուլմուշ տուր՝
չէ՛ր քէս սահմանադրուեթ հիւռն չէ՛քիթի-
պաթընա հիւրմէթ իթմէքտէ օլտուրու-
հալտէ, պիր ֆիդգա չըգարաք, վէ հիւ-
քիւմէթի ինքարէյէ տաղիր օլան պէնտ-
տէն պիր թարիգ չըգարալաք, պիդգաթ
սահմանադրուեթընու պիւն լաղլ իթմէ՛ք-
լիկէ գաղըզընէ տուր : Պու.նար իթթիհատ
օրթառընտան ճօղրաֆիաճա պիր չիգիլի չէ-
քէրէք, վէ Բօյրալ թարափը կեալէլէլքի
մէքըլուր չիլիկտէ պիրէշէրէք, Աբրա՛մ
լինգըյօ կիպի, էսիրլիկին ատուլի էքպէ՛-
թի օլան պիր առամալ, րէշխի ճիւմհուր
օլմաընա չալըմիլըլար, վէ մուսաֆի՛նք
տախի օլմուշար տուր :

Շիտեր պուշկարը նկլեթի, մերգու-
մուն մարիֆլեթ կլլլ, քէնտի Լքքեարարը-
նը իճար իթ տիրմէ տիր, վէ նասըլ քի տէ
մէլ քիւրթ ազըր, պու մէմալիլտէ հնալի-
նէն նըսփը հսիր, վէ նըսփը տախի ազատ
օլտուզա, պու հլլքիւմէթ չօզ վազըթ
տահա տէվաժ իտէմէլ տէյի իլան իթմի-
տիր, վէ Լքքեարար ամմէն նէլալտէն, հլլ
հալտէ հսիրիլք ամազ իտիլէճէ տիր :

« 1881 Նչնէսի մարտը 4 իւնիսէ պը
թազմը ինանը իտապէյի հիւքիւմէթիլէն
աի ետէտինէ պաճազ տըր . . . Արթըր
պուրտան պէօլէ սահմանադըրթ ինան
էննիյիթ գարամեանազ տըր , Էնալէթ-
էր պէյնիսէ տէրքեար օլան միւսա
վաթ մապի ու իտապալ օլաճազ տըր : Դէ
տէրասիօն հիւքիւմէթի կարլէրէ մալիք
պուրտան Էնալէթէրէ իտապի օլաճազ
տըր . . . Հիւսնի իմթիզան տայիր հէ
պիր իմիտ գալմամը տըր , չիւքիլ Բյո-
րազ Թարափընտա , էքքեարը ամմէլ քեա
ման , մէգըլիւր րօլիթիլ օլաճա խէթանա
մայիլ պուրտանաճա տըր :

« Իմտի պիզ լօտոս թարափը Գարոլինի
էհալիս, ընտի տաժամպըն ինգազը
սպալընտա, ձէնսալը Զազըն ասալէթի
նի եարտըմա չաղըրարազ, ալէնէն
սիտալն իսան ու պէնան իտէրիզ զի, սլո
հիւնէն զասար սիլիւիմ իլէ Դիմալի Սմէ-
րիզ ա էհալէթլէրի պէնննտէ տէրքեար
օլան էմրի իթթիհատ լազլ իտիլմէ տիր
վէ ձէնէնուր Գարոլինի Էնալէթի ընհտուլ
սիլը մէլզրիս պէնննտէ, ալրը վէ սէրպէնթ
սիր մէլզրիս վազ յլլէնէն տիր »

(St. Louis)

